

Superhrdinové nevymřeli, vyměnili masky za taláry a razítka

Právní řemeslo bývá (nejen) v dnešní době spojováno se stohy spisového materiálu a nikdy nekončící prací a nudou, která by se dala krájet jako mlha v Rákosníčkově či Krkonošských pohádkách. Shrbení úředníci putují spleťtými chodbami toho či onoho úřadu, zlomení tíhou papíru a vážností situace se nikdy neusmějí, neboť to právníkům zapovídá jejich etický kodex. Když už přece jen jejich pracovní doba skončí, pouze vyčerpaně bafají ze svých dýmek a pijí kávu černou jako je jejich juristická duše. To vše jedině (a výlučně) pod dozorem černého havrana z povídky Edgara Allana Poea. Jen těžko lze tak najít nové vhodné juristické kandidáty, kteří by upsali svou duši právní řeholi a vstoupili do cel úředního kláštera. Toto jinak cnotné povolání existující tisíce let tak pomalu zaniká, a až vymře poslední jurista (což dle vědců nebude dlouho trvat), zanikne zcela.

No dobrá, možná jde o scénář až příliš (dramaticky) černý. Je však pravdou, že nejméně v řadách justice je někdy těžké nalákat nové justiční či právní kandidáty, asistenty, VSÚ apod. Státní správa v jakékoliv podobě je pak studenty právnických fakult skutečně často vnímána jako šedá myš (čerpám z vlastní zkušenosti vysokoškolského pedagoga), nemluvě o nemožnosti konkurovat advokátním kancelářím, které se na různých pracovních veletrzích a jiných událostech studentům úspěšně prezentují barvitou prací, barevnými propagačními materiály, různobarevnými makronkami a pestrobarevnými kravatami. Pro justici je pak značně těžké oslovit ty nejúspěšnější absolventy a nalákat je do svých služeb. Vždyť pomalu i ten šátek, meč a váhy, aby si čerství absolventi přinesli vlastní (neboť jak známo bez nutných propriet není spravedlnost a v resortu nejsou peníze, že). Aniž bych chtěl tímto fejetonem iniciovat celospolečenskou debatu o zvýšení platu čekatelů či justiční administrativy apod. (jinak jde dle mého soudu o zcela racionální požadavek), přicházím se skromným návrhem – zaujměme příběhem. Nepřipadá vám, že práce v justici je vedle jiných právnických profesí nakonec ta nejakčnější, nejpestrobarevnější a nejzábavnější?

Nedávno jsem se zapovídal s kamarádem, kterého jsem náhodou potkal na nádraží. Po úvodním pozdravu se mě zeptal, zda kráčí do temnot. Nechápal jsem. Přece bojovat s podsvětím jako Batman. Vždyť vy přece se zločinem a podsvětím otevřeně jako Batman bojujete. Netřeba lhát, přirovnání ke slavné postavě stvořené DC Comics mě pobavilo, ale i potěšilo. Už jen proto, že na filmových zpracováních Batmana jsem vyrostl. Pak jsme se rozloučili a já opravdu odvázně do temnot pod-

světí sestoupil. Nebo alespoň do temnot. I když ani to není zcela přiléhavé. Zkrátka šel jsem na metro, avšak to milé přirovnání mě těšilo celé dopoledne.

Stříh! Teď se přeneseme (chcete-li náhle a za zvuku dramatické hudby, jak se na Batmana sluší a patří) na chodbu Městského soudu v Praze. Za několik málo okamžiků má začít odvolací řízení s nejmenovanou dámou obžalovanou z šíření poplašné zprávy v době covidové. Dav jejich příznivců skanduje cosi o gestapu a fašistickém státu. Situace je napjatá. Ve vzduchu se vznáší nervozita jak u sázkařského stánku na dostihovém závodisti. V pomyslném epicentru té justiční koridy stojí tříčlenný senát odvolacího soudu a drobná státní zástupkyně. Nenechají se vyprovokovat. Jejich taláry jako by se mávnutím kouzelného proutku proměnily v královské hermelíny a do žil jim vlily tolik aristokratické elegance a důstojnosti. S kamennou tváří čelí všem těm zavržením nadávkám. Pak kdosi vylamuje dveře soudní síně. Někdo by se snad mohl bát. Ale u čtveřice zmíněných přetrvává klid. Jako tři mušketýři a mladý temperamentní Gaskoněc D'Artagnan. Justiční stráž se snaží, seč může, ale je jich příliš mnoho. Pak se však ozve zatronění – spásný roh ohlašující příjezd urozených synů Gondoru, příslušníků Policie a nechybí happy end (pozn. parafráze na děj knihy Pán prstenů Návrat krále).

No dobrá, dobrá, nechal jsem se tentokrát vyprávěním trochu moc unést na druhou stranu Gaussovy křivky. Taláry zůstávají taláry a královský hermelín se nekoná. Ale něco je přece jen pravda. Čelit zločinu a hájit právo je výsadou. A dokonce dlouhou dobu skutečně výsadou královskou. Ostatně není snad známějšího (a moudřejšího soudce) než krále Šalomouna. Možná tak přece jen platí, že všichni v justici tak trochu těmi superhrdiny jsou. A to nejen soudci a státní zástupci, ale čekatelé, vyšší úředníci, administrativní, zapisovatelky, uklízečky, technici, IT technici, řidiči a zkrátka všichni, kdo svojí prací ke spravedlnosti přispívají. Tak až příště budeme chtít někoho do našich řad nalákat, zkusme to, že kolegové jsou batmani a batmanky, supermanové a supermanky, a že superhrdinou se stane i ona kandidátka či onen kandidát. To je snad víc než barevná makronka. A vám, kteří jste už svůj kontrakt s DC Comics či Marvel Comics (společnosti vydávající komiksy o superhrdinech) podepsali, za vaši práci děkuji a přeji vám v cestě za spravedlností co možná nejméně šrámů.

JUDr. Jakub Sivák, Ph.D.

státní zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 8